

KS. NGUYỄN HOÀNG ANH

PHÁT TRIỂN
KINH TẾ NÔNG HỘ
từ

TRỒNG
NGÔ

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI

KS. Nguyễn Hoàng Anh

PHÁT TRIỂN KINH TẾ NÔNG HỘ TỪ **TRỒNG NGÔ**

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI

Niềm vui được mùa

LỜI NÓI ĐẦU

Kinh tế nông hộ vốn là ngành kinh tế phát triển chậm nhất so với các ngành kinh tế khác như công nghiệp, thương mại... Đặc biệt là các hộ nông dân vùng sâu, vùng xa, ít tiếp cận với khoa học và thông tin.

Phổ cập kiến thức đến cho người nông dân kịp thời, không những giúp họ thoát nghèo mà còn có thể làm giàu nhờ trồng trọt, chăn nuôi hiệu quả.

Bộ sách "Phát triển kinh tế nông hộ" là tài liệu viết đơn giản, có nhiều ảnh minh họa trực quan, giúp bà con nông dân vùng sâu, vùng xa nắm bắt được những kiến thức cơ bản nhằm phát triển kinh tế hộ gia đình.

Do lần đầu biên soạn, chắc chắn tài liệu không thể tránh được khiếm khuyết. Chúng tôi rất mong nhận được ý kiến đóng góp quý báu của độc giả cho những lần xuất bản sau.

Chân thành cảm ơn!

Tác giả

Các giống ngô lai thích hợp gieo trồng ở vùng đồi núi

Giống ngô chịu hạn CV-1; giống ngô MSB-49; giống ngô Q2; giống ngô VM1,...

Các giống ngô lai LVN 15, LVN 66, DK 9901, SSC 586, SSC 557, SSC 131,...

Với những ưu điểm chịu hạn vượt trội, giống ngô T7 ngày càng được người dân khu vực Nam Trung Bộ ứng dụng vào sản xuất.

Thời vụ gieo trồng ngô

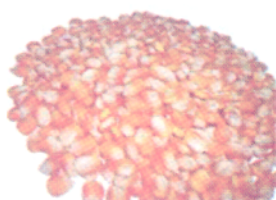
Vùng Tây Bắc, Đông Bắc: gieo cuối tháng 4, đầu tháng 5; thu hoạch cuối tháng 8, đầu tháng 9.

Vùng trung du phía Bắc có các vụ: đông xuân (gieo cuối tháng 11), xuân (gieo cuối tháng 1), hè (gieo cuối tháng 4), hè thu (gieo đầu tháng 6) và thu đông (gieo cuối tháng 7).

Đối với khu 4 cũ có các vụ ngô sau: vụ đông xuân (gieo cuối tháng 10); vụ xuân hè (gieo cuối tháng 2);

Đối với vùng duyên hải miền trung, có vụ đông xuân (gieo cuối tháng 12) và vụ hè thu (gieo đầu tháng 4).

Đối với vùng Tây Nguyên, chỉ có một vụ chính: vụ mùa bắt đầu vào mùa mưa (gieo cuối tháng 4).

Kỹ thuật chọn ngô giống

Giống ngô tốt có những đặc tính: Năng suất cao, chống chịu bệnh tốt, lẫn ít tạp chất, phù hợp với cơ cấu cây trồng địa phương.

Nên chọn giống ngô từ lúc còn trên ruộng, chọn cây phát triển đều, không có sâu bệnh, bắp to, cân đối, hạt chắc, đều. Đánh dấu những cây chọn giống và thu hoạch bảo quản riêng những cây lấy ngô giống.

Chuẩn bị đất trồng ngô

Trồng ngô gieo hạt. Cần chú ý cày (cuốc) sâu, đất để ải, thoáng khí cho đất mặt, giữ nước và thoát nước tốt.

Có thể trồng ngô trên đất lúa hoặc đất luân canh, trồng ngô đông. Làm đất tối thiểu, cắt rạ sát gốc, để rạ lại ruộng để phủ gốc phòng cỏ dại. Lượng giống dùng cho 1ha là 8,1kg với giống ngô MX10 (0,3kg/sào, 1 lạng ươm được 430 cây, 1 sào trồng được 1.400 cây với mật độ 30cm x 70cm). Ruộng yêu cầu có độ ẩm 85 - 90% (độ ẩm đi lún chân), ruộng khô cần đưa nước tưới ẩm cho ruộng sau đó tiến hành trồng. Gieo giống trong bầu.

Kỹ thuật tạo tiểu bậc thang trên đất dốc

Dùng thước chữ A để kiến thiết TBT từ dưới chân đồi theo đường đồng mức. Như thế toàn bộ chất dinh dưỡng bề mặt đất sẽ được giữ lại ở mặt bậc thang dưới. Khoảng cách giữa các bậc thang tùy thuộc vào độ dốc của nương, nương càng dốc khoảng cách càng xa. Độ rộng thích hợp của bề mặt bậc thang khoảng 40 – 50 cm (gieo được 2 hàng ngô so le). Sau khi hoàn thành TBT thì tận dụng và thu thập thân ngô vụ trước, xác cỏ dại, rơm rạ... làm vật liệu che phủ. Toàn bộ vật liệu phủ được phủ trên bề mặt của TBT với lượng phủ trung bình 7 tấn khô/ha.

Bón lót trước khi gieo hạt

Có thể bón lót theo các biện pháp: bón vãi , bón vào hốc, bón theo hàng... tùy theo điều kiện gieo trồng. Lượng phân bón lót khoảng 450kg phân chuồng + 10kg supe lân + 3kg đạm/sào bắc bộ.

Nên bón phân cách hốc ngô 5-6cm, bón đến đâu lấp đất đến đó để tránh phân bay hơi. Không nên bón vãi phân vì như vậy phân sẽ rơi vào nõn ngô gây héo lá và búp non.

Mật độ gieo trồng

Tùy theo yêu cầu ghi trên bao bì đựng giống đó.

Lượng giống dùng cho 1ha là 8,1kg với giống ngô MX10 (0,3kg/sào, 1 lạng ướm được 430 cây, 1 sào trồng được 1.400 cây với mật độ 30cm x 70cm).

Kỹ thuật gieo

Có thể gieo ngô theo hàng, theo hốc hoặc theo cụm tùy theo điều kiện canh tác.

- Gieo theo hàng: rạch hàng sâu 5 - 10cm tùy theo đất nặng hay nhẹ, bón phân lót, phủ một ít đất lên trên rồi gieo hạt, sau đó lấp đất.

- Gieo theo hốc: Cuốc hốc sâu 6 - 10cm, bón lót phân, phủ một lớp đất mỏng rồi tra hạt, sau đó lấp đất. Tuy nhiên, cần chú ý mỗi hốc gieo không quá 2 hạt.

- Gieo theo cụm: rạch hàng như ở trên, bón phân lót, phủ một lớp đất mỏng rồi tra 3 - 4 hạt thành từng cụm theo khoảng cách đã định rồi lấp đất lại.

Giặm ngô

Thời điểm giặm ngô càng sớm càng tốt. Điều này đảm bảo mật độ, năng suất ngô trên ruộng.

Tỉa, giặm cây: Khi cây được 3-4 lá, cần tỉa bớt những cây nhỏ yếu hoặc cây bị bệnh, chỉ nên để lại 1 cây/hốc. ở những chỗ mất cây, có thể tiến hành giặm (lấy những cây đã được gieo dự phòng) để đảm bảo mật độ.

Bón thúc

Nên chia ra thành 2 lần bón theo các thời điểm:

- Ngô sau khi trồng 1 tuần dùng đạm urea pha loãng tưới cho cây kết hợp phun phân bón lá với liều lượng 1kg đạm/sào, kết hợp dùng phân bón lá để phun.

- Khi ngô được 7 - 8 lá bón 4 - 5kg đạm, bón bằng cách rắc đều lên mặt luống sau đó đưa nước tưới ẩm đều cho ruộng. Khi ngô có hoa đầu thì bón nốt lượng phân đạm và kali còn lại, kết hợp với phun phân bón lá 2 gói Nông trang 001/sào.

Trong suốt thời kỳ sinh trưởng cần đảm bảo độ ẩm cho cây, không được để ngập úng quá 3 ngày.

Làm cỏ, vun xới

Thường các đợt làm cỏ được thực hiện cùng với các lần bón thúc cho ngô.

- Khi ngô có 3 - 4 lá, cần xới trên mặt diệt cỏ non và đưa ít đất vào gốc ngô.

- Khi ngô có 6 - 7 lá, cần cày giữa hàng, cuốc trên hàng và vun thấp vào gốc ngô.

- Khi ngô có 13 - 14 lá, cần vun cao chân cây ngô.

Tưới nước

Nếu không có mưa, ngô cần được tưới nước vào các thời kỳ:

- Lần 1: khi ngô có 6 - 7 lá thật.
- Lần 2: khi ngô trổ cờ được 10 - 15 ngày.
- Lần 3: khi ngô vào thời kỳ phơi màu.

Phòng trừ sâu bệnh hại ngô

Áp dụng đúng và đầy đủ các biện pháp quản lý tổng hợp dịch hại (IPM) bảo vệ ngô trước các tác hại của sâu bệnh.

Thường xuyên kiểm tra để phát hiện sớm các loài sâu bệnh hại ngô.

Tham khảo ý kiến của cán bộ khuyến nông, cán bộ bảo vệ thực vật địa phương khi thực hiện các biện pháp phòng trừ sâu bệnh.

Chăm sóc kịp thời

Việc chăm sóc ruộng ngô sau khi gieo cho đến thu hoạch, cũng giống như chăm sóc các giống ngô khác mà bà con nông dân đang trồng. Để có năng suất cao, cần tránh mọi nguy cơ mất cây, và tránh sự phát triển không đồng đều của ruộng ngô.

Xác định thời gian thu hoạch

Thu hoạch khi hạt ngô đã chín hoàn toàn.

- Thời điểm thu hoạch tốt nhất là khi ngô chín già (râu ngô khô, đen, bẹ ngô chuyển từ màu xanh sang màu vàng rơm).

- Gặp ngày khô, nắng cần nhanh chóng hái ngô đã chín về rải mỏng phơi khô.

- Nếu ngô chín vào đợt mưa dài ngày, cần vặt râu, bẻ gập bắp ngô chúi xuống để nước mưa không thấm vào bên trong làm thối hỏng hạt ngô. Đến khi nắng ráo sẽ thu về phơi.

- Ngô hái về không nên đổ đống vì ngô tươi có độ ẩm cao dễ bị thối mốc.

Phơi ngô

Phơi ngô là cách làm khô cổ truyền đơn giản, dễ áp dụng rộng rãi, nhu cầu đầu tư ban đầu thấp. Phơi ngô trên sân hoặc dàn phơi. Cần làm ngô khô đến độ ẩm 12 - 13% để có thể bảo quản an toàn, hạn chế mức độ hư hỏng.

Sấy ngô bằng máy sấy

Sử dụng thiết bị sấy để làm khô ngô có các ưu điểm sau: Chủ động, nhanh chóng làm khô lượng ngô lớn tới độ ẩm cần thiết, bảo toàn được chất lượng sản phẩm, tránh hiện tượng bốc nóng, men mốc, thối hỏng.

- Máy sấy MS có ba loại với sức chứa 200, 600 và 1.000kg ngô hạt. Máy sấy MS có các ưu điểm: tiêu tốn ít nhiên liệu, có thể sử dụng nhiều loại nhiên liệu khác nhau (củi, trấu, than...).

- Lò sấy thủ công SH -200: Là kiểu lò sấy không sử dụng điện (không sử dụng quạt gió), đơn giản, gọn nhẹ, dễ sử dụng, giá rẻ. Ngoài các loại máy sấy trên, hiện có nhiều loại máy sấy công suất khác nhau có thể sử dụng để sấy ngô.

Bảo quản ngô

- Có thể bảo quản ngô bằng các dụng cụ có thể hàn kín được (chum, vại, thùng có nắp kín, bao nhựa buộc kín miệng).

- Có thể bảo quản ngô bằng vựa 2 lòng (bằng phen hoặc cốt). Giữa 2 phen cốt lót trấu khô sạch. Nền vựa được lót trấu sạch dày hơn 20cm. Lớp trấu lót được phủ 2 lượt phen, cốt hoặc bao tải. Giữa 2 lớp phen, cốt, bao tải là lớp vôi cục dày hơn 3cm. Trên mặt khối ngô được phủ một lớp phen cốt hoặc bao tải và một lớp vôi cục dày trên 5cm. Bảo quản ngô ở nơi thoáng mát, không ẩm ướt.

- Có thể bảo quản ngô bằng cách trộn lá xoan, lá cối, lá trúc đào khô vào ngô khô theo tỷ lệ 1 - 1,5kg lá khô cho 100kg ngô hạt. Khi sử dụng ngô phải sàng sảy sạch các loại lá trên sẽ không còn gây độc hại cho người và gia súc.

Lợi ích kinh tế từ trồng ngô

Ngô là cây lương thực cho năng suất cao. Các giống ngô được giới thiệu ở trên có năng suất trung bình 110 – 250kg/sào bắc bộ.

Ngô còn là thức ăn cho gia súc. Từ hạt, lá, thân ngô đều có thể chế biến làm thức ăn cho gia súc, gia cầm nuôi.

Ngô là hàng hóa có giá trị. Người trồng ngô, sau khi thu hoạch có thể bán sản phẩm là ngô hạt một cách dễ dàng.

Cây ngô lai giúp đổi đời

Gia đình ông Nguyễn Văn Mếng là người Kơ Ho, xã Đồng Tiến, huyện Tánh Linh, tỉnh Bình Thuận nhờ biết cách chọn giống, làm đất, bón phân... cho cây ngô lai đã thu hoạch trên 30 tấn ngô, thu về trên 50 triệu đồng trong một năm.

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI
SỐ 4 - TỐNG DUY TÂN, QUẬN HOÀN KIẾM, HÀ NỘI

ĐT: 04.8252916 - Fax: 04.9289143

Email: nhaxuatbanhanoi@hn.vnn.vn

PHÁT TRIỂN KINH TẾ NÔNG HỘ TỪ TRỒNG NGÔ

KS. NGUYỄN HOÀNG ANH

KS. NGUYỄN THỊ XUÂN - KS. LÊ THANH BÌNH

Chịu trách nhiệm xuất bản:

NGUYỄN KHẮC OÁNH

Biên tập:

PHẠM QUỐC TUẤN

Trình bày, bìa:

TÚ ANH

Kỹ thuật vi tính:

HÀ LINH

Sửa bản in:

BÍCH THỦY

In 1.000 cuốn, khổ 13 × 19cm tại Công ty Cổ phần In và Thương mại
Đông Bắc. Giấy phép xuất bản số: 958-2010/CXB/07KT-124/HN,
ngày 11/6/2010.

In xong và nộp lưu chiểu quý III/2010.

trồng ngô

3 834367 801117

Giá: 20.000 đ

Giá: 20.000đ